

Vaggeryds kommun
samhallsplanering@vaggeryd.se

Översiktsplan för Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun har under granskningstiden översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljö kvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintresse

Länsstyrelsen har följande synpunkter angående riksintressen. I övrigt har riksintressen tillgodosetts på ett tillräckligt sätt i översiktsplanen.

Naturvård

LIS-området vid Bråtagölen ligger delvis inom riksintresset Morarps-Mörhulta mossar vilket inte framgår av planbeskrivningens avsnitt om riksintressen. Länsstyrelsen bedömer att eventuell byggnation inom LIS-området troligtvis inte påtagligt skadar riksintresset men byggnationen behöver anpassas till riksintressets värden.

Kulturmiljövård

I översiktsplanen anges ett LIS-område vid Vederydssjön som delvis ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, Ekeryd, Skjutebo vilket inte framgår av planbeskrivningens avsnitt om riksintressen. Hänsyn till riksintresset behöver tas i efterföljande plan- och byggprocesser.

Kommunikationer

Översiktsplanen hänvisar felaktigt till riksintresse för ny stambana Jönköping-Malmö. De riksintressen som finns beslutade för nya stambanor är stråken Hässleholm-Lund och Borås-Göteborg.

Flera nya verksamhetsområden pekas ut längs med E4:an som är av riksintresse för kommunikation. Det föreslås även flera nya vägförbindelser med kopplingar till E4:an. Det går att utläsa att kommunens avsikt är att utbyggnad ska ske utan att riksintresset ska påverkas negativt. För att säkerställa detta behöver frågan utredas inför detaljplaneläggning.

Totalförsvaret

Inom påverkansområdet för buller eller annan risk tillhörande riksintresset Skillingsaryds skjut- och övningsfält förekommer störningar från både finkalibrig och grovkalibrig ammunition. Både 65 dBA för finkalibrig och 90 dBC för grovkalibrig ammunition är därför avgörande i bedömningen av störningskänslig bebyggelses påverkan på riksintresset. Översiktsplanens ställningstagande är baserat enbart på buller från grovkalibrig ammunition. Länsstyrelsen konstaterar att kommunen med sina ställningstaganden har ambitionen att tillgodose riksintresset. Länsstyrelsen vill dock förtydliga att det är inom det angivna *påverkansområdet* som ny störningskänslig bebyggelse kan komma att påtagligt försvåra utnyttjandet av anläggningen. Detta oavsett om buller kommer från grovkalibrig eller finkalibrig ammunition.

Inom påverkansområdet för buller eller annan risk pekas ett område ut för natur och friluftsliv som beskrivs som ett område med strategiskt läge för ny kultur- och fritidsverksamhet. Planer och bestämmelser som uppmuntrar till friluftsliv och rekreation inom påverkansområdet kan komma att skada riksintresset. Frågan behöver beaktas i eventuella kommande bygglovsprocesser.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för luft har hanterats på ett godtagbart sätt i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Ställningstagandet gällande analyser och åtgärdsförslag för att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster får anses avse både yt- och grundvatten. De exempel på aspekter som nämns är dock försurning, övergödning och fiskvandringshinder, vilka samtliga är problem i ytvatten men inte grundvatten. Särskilda ställningstaganden avseende grundvattenförekomster saknas. Aspekter som kan påverka grundvatten är ökad trafik och hårdgjorda ytor vid exploatering och andra aktiviteter ovanpå grundvattenförekomsten.

Flera områden för utvecklad användning, bland annat verksamhetsområden och områden med mångfunktionell bebyggelse, pekas ut ovanpå grundvattenförekomster. Inom flera av dessa saknas

grundvatten under rubriken hänsyn i det digitala verktyget. Påverkan på grundvattenförekomsternas miljökvalitetsnormer behöver utredas i kommande planprocesser.

Angående dagvatten nämns att lokalt omhändertagande av dagvatten kan medföra förorening av grundvattenförekomster. Det saknas beskrivning eller ställningstagande om hur detta ska undvikas vilket därmed behöver följas upp i efterföljande planering.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Kommunen har i översiktsplanen förtydligat att vid konflikter med LIS-planen är det översiktsplanen som ska gälla. Samtidigt anges att det tematiska tillägget för LIS-områden från 2015 ska fortsätta gälla tills en ny LIS-plan antagits. Detta blir missvisande då det kan tolkas som att det tematiska tillägget kan anses vara en aktuell del av översiktsplanen. Länsstyrelsen menar att det är översiktsplanen som gäller i och med att LIS-områden har pekats ut i den nya kommunomfattande översiktsplanen, men att LIS-planen kan utgöra ett värdefullt kunskapsunderlag. Avgränsningen för flera LIS-områden har ändrats jämfört med det tematiska tillägget för LIS. Länsstyrelsens synpunkter nedan utgår från de LIS-områden som pekas ut i den kommunomfattande översiktsplanen.

Gränserna för LIS-områdena är grovt dragna och följer inte strandlinjen eller strandskyddslinjen fullt ut. I vissa fall ser delar av vattenområdet ut att ligga inom LIS-området och i vissa fall har delar på land inom strandskyddsområdet uteslutits ur LIS-området. Detta kan få betydelse vid senare prövning. Länsstyrelsen förutsätter att LIS-områdena är tänkta att omfatta enbart landområdena. Ofta finns det andra särskilda skäl för att utveckla exempelvis badplatser för allmänheten.

I LIS-området vid sjön Fängen ingår en udde vid Flahult som tidigare inte var utpekad som LIS. Uddar är enligt Länsstyrelsen inte lämpliga som LIS-område om det inte finns ett tydligt motiv. Uddar har ofta särskilt höga värden för strandskyddets syften på grund av att de är ovanliga eller har stor betydelse för den biologiska mångfalden.

Angående LIS-området vid Bråtagölen har Länsstyrelsen följande synpunkter. Länsstyrelsen vidhåller tidigare bedömning från granskningsyttrande av tillägg till översiktsplan för landsbygdsområden i strandnära lägen, Vaggeryds kommun, 2015-06-11, att Bråtagölen kan vara godtagbart för utveckling om de höga naturvärdena respekteras. Länsstyrelsen vill dock förtydliga att föreslaget LIS-område vid Bråtagölen omfattar flera typer av sådana värden: våtmark med naturvärdesklass 1, sumpskog, samt område av riksintresse för naturvård, vilket kan göra exploateringsutrymmet betydligt mindre än det utpekade LIS-området.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen innehåller inga förslag som föranleder Länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

Hälsa och säkerhet

Ras och skred

Översiktsplanen innehåller ställningstagande om att en fördjupad riskanalys ska redovisas vid förändringar av bebyggelse i anslutning till område med risk för ras och skred. Länsstyrelsen konstaterar att detta kan bli aktuellt även vid förändringar eller nyexploatering som inte är i direkt anslutning till det utpekade riskområdet. Längs med Lagan finns flera aktsamhetsområden som inte redovisas i kartan.

Översvämning

De ställningstaganden som görs i översiktsplanen angående översvämning kan uppfattas som att en lokalisering alltid är möjlig så länge klimatanpassningsåtgärder genomförs. Länsstyrelsen anser att det i vissa fall inte är lämpligt att lokalisera ny bebyggelse inom ett område med risk för översvämning. Det kan handla om viss samhällsviktig verksamhet.

Förorenade områden

Enligt kommunens ställningstagande ska exploatering på förorenade områden endast tillåtas om det genomförts efterbehandlings- och saneringsåtgärder som undanröjer eventuella risker för människors hälsa och/eller miljön, eller om riskreducerande åtgärder vidtas vid byggnation.

Länsstyrelsen anser att riskreducerande åtgärder av byggnader inte ska likställas med efterbehandling/sanering av ett förorenat område. I stället ska riskreducerande åtgärder i byggnader ses som ett komplement till efterbehandlingsåtgärder och en extra säkerhetsåtgärd. Kommunens ställningstagande kan missuppfattas i detta avseende.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med samhällsplanerare Karin von Zweigbergk som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Hanna Ekner och avdelningschef Emma Willaredt medverkat.